

Asia: VN/9732/2019

STM065:00/2019 Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain, työsopimuslain ja varhaiskasvatuslain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi

Yleiset kommentit uudistuksesta ja esitysluonnokseen sisältyvistä ehdotuksista

- yleiset huomiot ehdotetuista vanhempainpäiväraahajärjestelmän muutoksista

-

- kommentit raskaus- ja erityisraskausrahaa koskevista ehdotuksista ja perusteluista

-

- kommentit vanhempainrahaa koskevista ehdotuksista ja perusteluista

Sairausvakuutuslaki 9. luku 10§: Perhehoitoliitto kannattaa säädösehdotusta siitä, että ansiotyössä olemisena ei pidettäisi perhehoitolaissa tarkoitettua toimeksiantosopimukseen perustuvaa perhehoitajana toimimista, jolloin toimeksiantosuhteinen perhehoitaja voisi saada ansiosidonnaista vanhempainrahaa ja toimia samalla perhehoitajana.

- kommentit muita sairausvakuutuslakiin ehdotettuja muutoksia koskien

-

Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

- kommentit ehdotetuista muutoksista ja niiden perusteluista lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annettuun lakiin

-

Muita etuuslakeja koskevat muutosehdotukset

- kommentit ehdotetuista muutoksista ja niiden perusteluista muihin etuuslakeihin

-

Laki varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja koskevan lain muuttamisesta

- kommentit ehdotetuista muutoksista ja niiden perusteluista varhaiskasvatuslakiin ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annettuun lakiin

-

Laki työsopimuslain ja laki merimiesten työsopimuslain muuttamisesta

- kommentit ehdotetuista muutoksista ja niiden perusteluista työsopimuslakiin ja laki merimiesten työsopimuslakiin

Työsopimuslaki 4. luku 3§: Perhehoitoliitto ehdottaa, että oikeutta hoitovapaaseen uudistettaisiin toimeksiantosopimussuhteisten kuitenkin perhehoitajien osalta siten, että perhehoitajalla olisi oikeus kahden vuoden hoitovapaaseen sijoitettavan lapsen ollessa 4-17 -vuotias.

Uudistuksen kustannusvaikutus olisi työnantajalle maksettava vuosilomakustannuskorvaus (sairausvakuutuslaki 14 luku). Perhehoitaja saa tehtävästään lapsen sijoittavan kunnan tai kuntayhtymän maksamaa hoitopalkkiota eli vanhempainrahan tai kotihoidon tuen kaltaiselle etuudelle ei ole tarvetta. Hoitopalkkion määrää arvioitaessa otetaan huomioon sijoitetun lapsen hoidettavuus sekä toiminnan luonne (perhehoitolaki 16§) eli perhehoitajan hoitovapaalle jääminen voidaan huomioida palkkion suuruudessa.

Kahden vuoden hoitovapaalla varmistetaan sekä sijoitetun lapsen että sijaisperheen turvallista sopeutumista uuteen elämäntilanteeseen, ilman perhehoitajan riskiä työpaikan menettämisestä.

Nykyinen lainsäädäntö mahdollistaa perhehoitajan jäämisen kotiin työnantajan kanssa sopimalla (työsopimuslaki 4. luku, 7a§). Perhehoitoliiton näkemyksen mukaan työnantajat ovat pääsääntöisesti melko joustavia, kun kysymyksessä on noin vuoden mittainen vapaa. Tilanteet, joissa perhehoitajaksi ryhtyvä ja työnantaja eivät ole pystyneet sopimaan vapaasta sijoitetun lapsen hoitamiseksi, ovat johtaneet työntekijän irtisanoutumisiin tehtävästään lapsen sijoittamisen myötä.

Sijoittavat kunnat ja kuntayhtymät edellyttävät lähes poikkeuksetta, että perhehoitaja vastaa päätoimisesti lapsen tarpeisiin vähintään ensimmäisen sijoitusvuoden ajan jäämällä kotiin. Lapsen hoidettavuutta eli tarvetta perhehoitajan pidemmälle päätoimiselle kotona ololle on vaikea arvioida sijoituksen alussa ennen kuin lapsen ja perhehoitoperheen tilanne vakiintuu. Irtisanoutuminen on ongelmallista työn ja perhe-elämän yhteensovittamisen näkökulmasta myös tilanteissa, joissa perhesijoitus purkautuu ennakoimattomasti (esim. lapsen hoidettavuus ja sijaishuollon muutos laitoshoidon), jolloin perhehoitajalla ei ole työpaikkaa johon palata.

Ilman lainsäädännön muutosta yksittäinen perhehoitaja kantaa taloudellisen riskin hoitamastaan julkisesta hallintotehtävästä (perustuslaki 124§, lastensuojelulaki 49§). Sijaishuoltoa tarvitsevan lapsen hoito tulee järjestää ensisijaisesti perhehoitona, silloin kun se on lapsen edun mukaista (lastensuojelulaki 50§). Suomessa on pula lastensuojelun perhehoitajista. Lakimuutoksella voidaan osaltaan turvata perhehoitajaksi ryhtymisen edellytyksiä sekä perhe-elämän ja työn yhteensovittamista.

Työsopimuslaki 4. luku 3a§: Perhehoitoliitto ehdottaa, että 1. momentissa perhehoitajan hoitovapaasta ilmoittamisesta säädettäisiin samoin kuin adoptiolapsen hoidon vuoksi vapaasta ilmoittamisesta.

Laki vuosilomalain ja laki merimiesten vuosilomalain muuttamisesta

- **kommentit ehdotetuista muutoksista ja niiden perusteluista vuosilomalakiin ja merimiesten vuosilomalakiin**

-

Liitelait (lakiehdotukset 18-29)

- **kommentit ehdotetuista muutoksista ja niiden perusteluista liitelakeihin**

-

Vaikutusten arviointi

- **Taloudelliset vaikutukset**

-

- **Vaikutukset julkiseen talouteen**

-

- **Vaikutukset kotitalouksiin**

-

- **Vaikutukset yrityksiin**

-

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

-

- Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

-

- Vaikutukset lapsiin ja perheisiin

-

- Vaikutukset sukupuolten tasa-arvoon

-

- Vaikutukset yhdenvertaisuuteen

-

- Vaikutukset työllisyyteen ja työelämään

-

- Onko jokin olennainen vaikutus jäänyt esityksessä arvioimatta tai liian vähälle arvioinnille? Jos on, niin mikä?

-

Hallituksen esityksen toimeenpano ja seuranta

- kommentit liittyen uudistuksen toimeenpanoon ja seurantaan

-

Muut mahdolliset kommentit

-

Lehtosaari Anu
Perhehoitoliitto ry